

عنوان مقاله:

تخته قاپو کردن ایلات عشایر ارسباران (قره داغ)؛ ضرورت تاریخی یا پروژه سیاسی

محل انتشار:

تاریخ اسلام و ایران، دوره 28، شماره 38 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

حجت نیک نفس - دانش آموخته دکترای تاریخ ایران اسلامی دانشگاه دولتی ایروان - ارمنستان

خلاصه مقاله:

نخبگان سیاسی ایران اواخر قاجار، تخته قاپو کردن عشایر را در روند تجدد و دولت ملت سازی نوین از اقدامات اجتناب ناپذیر اجتماعی تلقی می کردند. این مسئله در آذربایجان، که مهم ترین مسیر ورود اندیشه های نوین محسوب می شد، از اواخر دوره ناصری مورد توجه قرار گرفت. از جمله ایلات ارسباران (قره داغ) سوژه این نگرش شدند. این دسته از ایلات تا روی کارآمدن رضاشاه روندی از یکجانشینی را پیموده بودند. این مقاله به دنبال تبیین روند اسکان این عشایر و تاثیرات آن در این فرایند است و با استفاده از روش تحلیل مضمون اسناد و روایت های تاریخی به دنبال پاسخ دادن به مسئله اسکان به عنوان ضرورت تاریخی یا پروژه ی سیاسی است. همچنین درصدد بررسی تاثیرات اسکان عشایر قره داغ تا اواخر دوره پهلوی است. مشارکت فعالانه عشایر در تحولات سیاسی مشروطه و آگاهی آنان از اندیشه نوین، هزینه کمتری برای دولت مرکزی داشت. اما مشکلات ناشی از اجرایی شدن اسکان از جمله فقدان آگاهی ماموران دولتی به قوانین و بخشنامه ها، فقدان امکانات آموزشی، بهداشتی و سایر امکانات که متوجه برنامه ریزی دولتی بود، تکثر و اختلاف موجود بین طوایف قره داغی و عدم توجه حکومت مرکزی به این مسئله، عدم شناخت دولت از موقعیت جغرافیایی منطقه روند آن را با مشکلات و کندی روبه رو کرد؛ اما این اقدام هیچ گاه روند معکوس پیدا نکرد بلکه ترقی روبه جلو با آهنگ کند بود. این مشکلات به پاره ای برخوردهای خشونت آمیز دولت با عشایر انجامید اما حجم و گستره آن در مقایسه با سایر مناطق ایران اندک بود.

کلمات کلیدی:

عشایر آذربایجان، ایلات قره داغ، ارسباران، حکومت پهلوی، تخته قاپو عشایر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/895293>

